

Marie Lundin Karphammar, barnrättsjurist
Ewa Kristensson, förvaltningschef
BARNKONSEKVENSANALYS – En workshop

Simrishamns kommuns strukturer för genomförande av barnets rättigheter enligt barnkonventionen

- Lokal barnombudsman – barnteam - barnrättsstrateger
- Handlingsplan för att stärka barnets rättigheter – Sveriges strategi från 2010 - 9 principer
  - Vad fungerar bra? Vilka mål har vi?
- Barnbokslut
- Barn- och utbildningsförvaltningen egen handlingsplan och barnbokslut
  - Ledningsgrupp – systematiska kvalitetsarbetet
  - Barnrättsgrupp
  - Inflytandegrupp
- Kommunen gör barnkonsekvensanalyser på individnivå och på övergripande nivå

I vilka frågor?

- **Barnkonsekvensanalyser på individnivå på barn- och utbildningsförvaltningen**
- **Barnkonsekvensanalyser på övergripande nivå t.ex.**
  - nyanlända barn och elever
  - resursfördelning grundskola
  - resursfördelning förskola
  - en likvärdig digitalisering
  - lokalorganisation
  - byskolor
  - förändring av skolenheter
  - rutiner för likvärdig utbildning

Effekter och utmaningar

- Ett bättre kvalitetsunderlag
- Barnets rättigheter i fokus
- Barns delaktighet
- Transparens
- Demokratisk process
- Mer arbete – tålamod
- Bättre ekonomisk styrning
- Medfört större förändringar i verksamheten
- Politikens och tjänstemäns roller och funktioner tydligare
- Stärkt barnets rättigheter

Artikel 3.1 - se häfte gällande transformation i svensk lagstiftning

Vid alla åtgärder som rör barn, vare sig de vidtas av offentliga eller privata sociala välfärdsinstitutioner, domstolar, administrativa myndigheter eller lagstiftande organ, ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.

Barnkonsekvensanalys – En prövning av barnets bästa

- Finns ingen entydig definition av vad som är barnets bästa.
- Begreppet är föränderligt över tid.
- Syftet är att se till varje barn på ett flexibelt sätt.
- Barnets bästa måste bedömas och fastställas med utgångspunkt i barnets unika omständigheter.

Målet är att göra en helhetsbedömning och komma fram den bästa tänkbara lösningen både i formella och informella beslut.

Bakgrund

- Vad är frågeställningen?
- Vilket eller vilka barn berörs av frågeställningen?
- Historia?

En helhetsbedömning kräver en kartläggning

EN KARTLÄGGNING

- Barnets perspektiv och vilja
- Föräldrarnas perspektiv och vilja
- Andra omsorgspersoners perspektiv och vilja
- Andra aktörers perspektiv t.ex. inom socialtjänsten, skola, BUP, landsting/region
- Aktuell forskning
- Rådande praxis – Riktlinjer och vägledningar, andra kommuner
- Beprövad erfarenhet – Egna erfarenheter

Analys – bedömning – beslut - återkoppling

- **Analys** – Vilka rättigheter och behov ska tillgodoses? Vilka möjligheter finns och vad är de olika konsekvenserna på kort och lång sikt. Barnets vilja är alltid en möjlighet! Barnets perspektiv ska vägas mot det vuxna barnperspektivet
- **Bedömning – I första hand** – Barnets bästa ska bedömas men är inte avgörande. Intressekonflikt kan finnas och andra faktorer måste då vägas mot varandra. Om inte det bästa är möjligt – förklara varför och besluta om kompensatoriska åtgärder.
- **Beslut och återkoppling! Barnet ska få återkoppling!**

- Barnkonsekvensanalys på individnivå

Se kortfattat formulär

Bakgrund

- Anledning till utredningen?
- Vem har beslutat att utredningen ska inledas?
- Vem eller vilka barn ingår i utredningen?
- Historik?
- Nulägesbeskrivning?
- (Vid individärende: Vad har fungerat bra? Vad kan fungera bättre?)
- Vem/vilka ska ingå i gruppen som utför utredningen?
- Hur ska återkoppling ske?
- Vad är frågan?

Kartläggning och beskrivning

- Vilka rättigheter i barnkonventionen är aktuella?
- Vilken lagstiftning är aktuell?
- Vilka andra styrdokument finns?
- Vad är kommunens viljeinriktning och mål?
- Vad säger forskning och annan kunskap/teorier/beprövad erfarenhet?
- Vilka erfarenheter finns i verksamheten som kan vara till nytta?
- Vilka är barnets åsikter?

Kartläggning och beskrivning

- Vilka är vårdnadshavarnas/det sociala nätverkets åsikter?
- Vad är andra aktörers åsikter? T.ex.
  - Skola/ Centrala elevhälsan
  - Socialtjänst
  - BUP
  - HAB (Barn och ungdomshabilitering)
  - Sjukvård
  - Hur ser samverkan i nuläget ut kring barnet/barnen?

Kartläggning och beskrivning

Finns andra intressen än barnets intressen? T.ex.

- Andra barns intressen
- Föräldrarnas intressen
- Ekonomiska förutsättningar
- Organisatoriska förutsättningar
- Personal
- Arbetsmiljö
- Finns annan information som är relevant för att kunna göra en helhetsbedömning?

Analys och prövning av åtgärder

- Vilket eller vilka barn berörs?
- Vilka förslag till lösningar finns i frågan?
- Vilka problem och/eller intressekonflikter finns i ärendet?
- Tillgodoses barnets rättigheter enligt artikel 2,3,6 och 12 samt andra aktuella rättigheter?
- Hur ska barnets åsikter beaktas?
- Hur ska andra aktörers åsikter beaktas?
- Hur påverkas barnet/barnen på kort och lång sikt?
- Om barnets bästa inte skulle kunna tillgodoses, vilka kompensierande åtgärder behöver vidtas?
- Behöver en riskanalys göras?

Bedömning och förslag till åtgärder

A) Efter en helhetsbedömning anses följande lösning vara den bästa tänkbara lösningen och barnets bästa:

- Följande aktörer kommer att genomföra följande insatser:
- Samverkan kommer att ske enligt följande:

B) Eftersom den bästa lösningen inte kan genomföras föreslås följande alternativ:

- Kompensatoriska åtgärder föreslås enligt följande:
- Följande aktörer kommer att genomföra följande insatser:
- Samverkan kommer att ske enligt följande:
- En planering för att barnets bästa ska kunna genomföras är enligt följande:

Underskrift av utredarna:

Beslut – återkoppling- konsekvensutvärdering

- **Beslut**
- **Återkoppling till barnet**
- Hur, när och av vem ska återkoppling ske?
- **Konsekvensutvärdering**
- Hur och när ska utredningens beslut utvärderas? Ansvarig?
- Underskrift av behörig beslutsfattare:

TACK OCH LYCKA TILL!

Marie Lundin Karphammar

mariekarphammar@gmail.com

Ewa Kristensson

ewa.kristensson@halmstad.se